

Borgen i Botaniska trädgården

Den egendomliga byggnaden på bilden ovan är kolhuset i Botaniska trädgården i Lund. Huset kallas i dagligt tal för Borgen av lättförståeliga skäl. Numer används inte längre stenkol till att värma upp trädgårdens växthus och kolhuset har blivit café. På huset finns årtalet 1862, som väl får antas vara byggnadsåret och i så fall är kolhuset den äldsta byggnaden i Botaniska trädgården. På norrsidan är huset sammanbyggt med en vall som på tre sidor omsluter den så kallade Agardhska dammen som anlades samtidigt med de ursprungliga byggnaderna för orangeriets vattenförsörjning. Botaniska trädgården anlades åren 1862-67

som ersättning för den äldre trädgården som låg på nuvarande Universitetsplatsen.

Man vet inte med säkerhet vem som är upphovsman till Borgen, men de övriga ursprungliga byggnaderna i Botanicum - orangeriet och Agardhianum - ritades av bygmästaren Peter Christian Sörensen, sannolikt med aktiv medverkan av professorn i botanik Jacob Georg Agardh och det är väl tänkbart att också detta hus har samma upphovsmän.

Borgen är ett exempel på de romantiserande nyttobyggnader som var ganska vanliga under 1800-talet. I det här sammanhanget kan den väl också

anses gå tillbaka på de associationsväckande byggnader som ingår i den engelska parken.

En besläktad byggnad är iskällaren vid Rosendals slott i Stockholm som uppfördes som ett doriskt tempel med spänklädda väggar.

Samtidigt representerar kolhuset en arkitektur som bland annat återfinns i en del av dåtidens kommunaltekniska anläggningar som till exempel vattenreservoarerna som gärna förkläddes till medeltida borgar.

Botaniska trädgården i Lund är statligt byggnadsminne och förvaltas av Statens fastighetsverk. ■

Staffan Nilsson